HUSZÁR LAJOS – *Az erdélyi fejedelemség pénzverése* – Akadémiai Kiadó, Budapest, 1995, 231 p. ilustrate.

Cu această nouă lucrare, Huszár Lajos îmbogăţeşte literatura numismatică transilvăneană.

Volumul de faţă debutează cu o introducere (Bevezetés) unde se fac referiri la mai vechea bibliografie ce tratează numismatica transilvăneană, pentru ca apoi să fim anunţaţi că accentul s-a pus pe vechile colecţii şi mai puţin pe literatură, uneori fiind incluse cu titlu informativ şi unele emisii dubioase. Tot aici ni se spune că autorul a încercat prezentarea integrală a ilustraţiei, lucru care din păcate nu s-a reuşit, un regret deosebit exprimându-se pentru imposibilitatea de a se fotografia monetele din Colecţia Muzeului Brukenthal din Sibiu. În finalul acestei părţi autorul îşi exprimă părerea în legătură cu posibilitatea de îmbunătăţire a lucrării şi cu alte piese la care el nu a ajuns.

Urmează o scurtă istorie a banilor („Pénztörténeti vázlat"), desigur pe meleagurile transilvane, începându-se cu evul mediu, pentru ca apoi să se facă referiri la monetele princiare din Transilvania, care vor fi tratate pe epoci începând din 1540, trecând prin perioada habsburgică şi terminând cu anul 1871.

În continuare avem un capitol despre monetăriile ce au emis monete pentru Transilvania („Az erdëlyi pénzek verdehelyei"). Acestea sunt aşezate în ordine alfabetică, având în paranteză alte denumiri cunoscute ale localităţii respective şi ţara de care aparţine la această dată. De asemenea ne sunt date unele informaţii istorice şi siglele sau semnele distinctive folosite, în finalul capitolului fiind înşiruite siglele nelocalizate încă. Capitolul cuprinde şi o hartă cu dispunerea acestor monetării în vechiul regat maghiar.

După notele ştiinţifice este redat un tabel cu determinarea siglelor („A verdejegyet feloldàsa") ce sunt aşezate în ordine alfabetică specificându-se perioada în care au fost folosite în forma respectivă.

Un alt capitol ne înşiruie, în ordine alfabetică, legendele monetare („A köriratok feloldàsa"), redându-se şi întregirea lor.

Lucrarea continuă cu prezentarea unui sistem de notare (prescurtată) a colecţiilor folosite („Az idézett gyüjtemények jegyzéke"). Astfel aflăm că s-au folosit 19 mari colecţii din următoarele ţări: Germania (4), România (4), Ungaria (4), Austria (2), Anglia (1), Elveţia (1), Franţa (1), S.U.A. (1) şi Suedia (1).

În finalul acestei prime părţi a lucrării ne sunt indicate bibliografia folosită şi prescurtările ei („A felhasznàlt irodalom és röviditései") şi o listă de prescurtări („Röviditésjegyzék"), urmate de o scurtă descriere a monetelor („Az éremleiràsok").

Urmează catalogul propriu-zis, catalog ce se divide în două părţi principale: piese emise în perioada voevozilor naţionali („A nemzeti fejedelmek korának veretei") şi perioada Habsburgilor („Habsburg-kor"). Pentru catalogarea pieselor autorul a folosit următoarele caracteristici: valoarea nominală, sigla,

https://biblioteca-digitala.ro

descrierea celor două feţe, anul emisiei, colecţia, gramajul, corespondenţa cu un alt determinator, eventual gramajul din determinator, note (unde este cazul). Din păcate nu sunt date diametrele, dar aproape fiecare monetă este reprodusă fotografic în mărime naturală. Piesele sunt prezentate după criteriul emitentului, în funcţia de valoarea nominală, în ordine descrescătoare, monetele identice, dar din ani diferiţi fiind date la acelaşi număr de catalog (lucru mai puţin indicat, după părerea noastră), cu specificarea anilor de emisie. Catalogul începe cu emisiile lui Ioan Sigismund (1540–1571), fiind amintite şi cele ale lui Ioan Zàpolya (1538–1540) şi Ferdinand I (1551–1556), şi se termină cu cele ale Mariei Theresia (1740–1780).

La sfârşitul lucrării autorul a considerat necesară prezenţa unui tabel de echivalenţă („Egyeztetö tàblàzatok") între lucrările lui Resch şi lucrarea de faţă. Cuprinsul este aşezat la începutul lucrării.

Lucrarea aduce unele completări determinatoarelor mai vechi, prin adăugarea de variante nou descoperite, sau necunoscute de ceilalţi autori. Ea este de o calitate superioară, cu o grafică aproape perfectă. Dar Huszàr Lajos ne-a obişnuit deja cu astfel de lucrări.[1]

Raoul M. Şeptilici

NOTE

[1] Mulţumim şi pe această cale domnului Thomas-Remus Mochnàcs care ne-a tradus unele părţi din această lucrare în vederea recenzării ei.

https://biblioteca-digitala.ro